

ԲԱՅՅԻ

Անբախտ
Հոիփսիսն

aegitas

Բաֆֆի

Անբախտ Հոիփսիմե

«Aegitas»

Բաֆֆի

Անբախտ Հոփսիսինե / Բաֆֆի — «Aegitas»,

Իրականության ռեալիստական պատկերմամբ եւ գաղափարական բովանդակությամբ շատ արժեքավոր է Բաֆֆու «Անբախտ Հոփսիսինե» պատմվածքը: Եթե «Գեղեցիկ Վարդիկը» պատմվածքում հայ կնոջ, աղջկա կյանքի ողբերգական անկման պատճառը օտար հարստահարիչն էր, ապա այստեղ ընդհակառակը: Բաֆֆին պատմվածքում ցույց է տվել հայ եւ պարսիկ շահագործողի դասակարգային կապը: Նրանք հովանավորում են միմյանց: Պատմվածքում ցույց է տրված դրամական հարաբերությունների զարգացման հետեւանքով մարդկանց կյանքի, մտայնության վերափոխումը: Հոփսիսինեի հայրը՝ Մահտեսի Հակոն, պարզապես վաճառում է աղջկան՝ շլացած Մելիքի հարստությունից եւ այն հեռանկարից, որ սպասվում էր Մելիքի բարեկամությունից: «Շատ բաշլրղ կառնենք, նա կօգնի մեզ գյուղի գործերում, մեզ թե ու թիկունք կդառնա, գյուղացիք մեզանից կվախենան, մեր ցանքի ջուրը չեն կտրի, մեր արտերը չեն փչացնի: Խանը մեզանից ավելի հարկ չի կարող առնել, մի խոսքով նա մեզ ամեն չարից կպաշտպանե » : Այսպես է դատում Հոփսիսինեի հայրը: Հոփսիսինեն ծնողների բռնության գոհն է: Բաֆֆին եւ՛ այս, եւ՛ հետագա մեծածավալ գործերում գեղարվեստորեն պատկերել է հայ կնոջ ծանր, ստրկական վիճակը, նրա ողբերգական անկումը դրամական հարաբերությունների զարգացման հետեւանքով: Բարձր համոզում ունի Բաֆֆին մարդու մասին: Ըստ նրա բոլոր մարդիկ, անկախ իրենց ազգային պատկանելիությունից եւ կրոնական դավանանքից, ստեղծված են իրար սիրելու, միասին ապրելու համար:

© Բաժնի

© Aegitas

Содержание

Ա	6
Բ	7
Գ	8
Конец ознакомительного фрагмента.	9

Բաֆֆի Անբախտ Հոփսիմեն

Ա

Գարնան թարմ և փափուկ առավոտ էր: Արևի շողքերը դեռ նոր խաղում էին վաղորդյան ցողի մարգարիտների հետ: Տ... գյուղի երդիկներից ծուխը օձանման պտտվում էր երկնքի կապուտակ տարածության մեջ:

Մարթան, ժիր տանտիկինը, նստած նոր վառած թոնրի շրթան մոտ, շերեփը ձեռքին, կերակուրներին էր նայում: Նրա հարսը՝ Չավահիրը, թեթև թիթեռնիկի նման, պտտվում էր յուր սկեսուրի շուրջը և նրա հրամաններն էր կատարում: Իսկ գեղեցիկ Հոփսիմեն, տանտիկնոջ տասն և յոթն տարեկան աղջիկը, ավելը ձեռքին՝ տախտն էր մաքրում:

Հանկարծ ներս մտավ մահտեսի Հակոն, Մարթայի ամուսինը: Հոփսիմեն և Չավահիրը, վերջացնելով իրանց գործը, առաջինը առեց յուր կարը և նստավ ծալքի ետքում, սկսավ գործել, իսկ վերջինը գնաց հավերին կուտ տալու:

Մահտեսի Հակոնի դենքը արտահայտում էր խորին ուրախություն:

– Աչքդ լո՛ւյս, Մարթա, – ասաց նա՝ մոտենալով յուր կնոջը: – Կուզե՞ս խեր՝խաբար:

– Ի՞նչ խաբար, – հարցրուց կինը, նույնպես ուրախանալով:

– Մելիքը միտք ունի մեր Հոփսիմենի վրա պսակվել: Մարթայի դենքի վրա երևաց գարնանքի նման մի բան, և նա ասաց.

– Ես չեմ հավատում, որ ուղտը մեր նեղ դռնից ներս մտնի, կամ մելիքի պես մեծ մարդը մեզ փեսա դառնա:

Մահտեսի Հակոն ավելի սկսավ պնդել յուր խոսքը:

– Մեր տեր Կիրակոսին հավատում ե՞ս դու, – հարցրուց նա:

– Հավատում եմ, նա սուրբ մարդ է, ամեն գիշեր յոթն կանոն Սաղմոս է քաղում, – պատասխանեց կինը:

– Նա ինքը ասաց ինձ այդ խոսքը:

Մարթայի հրճվանքին չափ չկար:

– Հիմա գնա՛ ու քեփ արա՛, Մարթա, մելիքի պես փեսա ունիմք... Նա շատ մեծ մարդ է,

Մարթա... Նրա փողերին չափ չկա... – խոսեց մահտեսի Հակոն հիացմունքով:

– Բայց մենք աղքատ ենք, – նրա խոսքը կտրեց կինը:

– Իրավ, մենք աղքատ ենք, բայց աստված մեզ տվել է գեղեցիկ Հոփսիմեն, որի պատճառով հարուստ փեսա կունենանք... և մենք էլ գուցե կհարստանանք...:

Բ

Սույն միջոցին ներս մտավ մահտեսի Հակոյի որդին՝ Ստեփանը: Ծնողքը պատմեցին նրան: Իսկ նա, փոխանակ նրանք ուրախությանը բաժանորդ լինելու, սառն կերպով պատասխանեց.

– Ես գիտեմ, որ այդ գլուխ գալու գործ չէ, Հոփսիմնն մելիքին չէ կարող սիրել, նա մի ուրիշին է սիրում...

– Ո՞ւմ, – կատաղելով հարցրուց հայրը:

– Եղոյի տղա Ալեքսանին:

– Վա՛յ, ես սև հագնեմ... – ձայն տվեց Մարթան:

Բայց մահտեսի Հակոյի աչքերը վառվեցան վայրենի կրակով, և նա գոռաց.

– Եղոյի տղին... Ո՞վ է նա, մի լոթի տղա է... Տանումը ուտելու հաց չունի...: Ես Հոփսիմնեին կսպանեմ, եթե մի այդպիսի բան կա նրա սրտումը...

Հոր խոսքերը Ստեփանի վրա վատ տպավորություն ունեցան, որովհետև նա սիրում էր յուր քրոջը և սիրում էր Ալեքսանին և գիտեր, թե նրանք ո՞րքան սիրում էին միմյանց: Եվ նա շատ մեղմությամբ պատասխանեց.

– Ինչո՞ւ եք բարկանում, հայր իմ, «գովուլ սավան գորչակ օլուր» (սրտի սիրածը գեղեցիկ է լինում), – ասում է թուրքի առածը: Ալեքսանը ամենևին լոթի չէ, նա ժիր, բանվոր և ուրախ տղա է: Ճշմարիտ է, մելիքի չափ փող չունի, բայց շահիլ է, աշխատավոր է, կարող է կին պահել:

– Նա մելիքի դռան շունը չէ կարող լինել, – բարկությամբ որդու խոսքը կտրեց մահտեսի Հակոն:

– Մելիքին ի՞նչպես փոխենք մի գյադայի (գռեհիկի) հետ, – մեջ մտավ Մարթան:

– Մելիքն ի՞նչ է, – փոքր-ինչ պինդ ձայնով հարցրուց Ստեփանը: – Դիցուք թե փող շատ ունի, ինքն մեծ մարդ է. բայց վաթսուն տարեկան ծերացած և փտած մարդ է... Հոփսիմնն պիտի գնա նրա եթիմներին (որբերին) մայրություն անե՞...:

– Այ տղա, ի՞նչ ես խելքդ կորցրել, – շարունակեց մահտեսի Հակոն, – ի՞նչ ես սարսաղ-սարսաղ գլխիցդ դուրս տալիս. մելիքն ինքը ինչ կուզի թող լինի: Մեզ բավական է միայն, որ նրա նման մի մարդ մեզ փեսա է դառնում... Շատ բաշլըղ կառնենք, նա կօգնե մեզ գյուղի գործերում, մեզ թև ու թիկունք կդառնա, գյուղացիքը մեզնից կվախենան, մեր ցանքի ջուրը չեն կտրի, մեր արտերը չեն փչացնի: Խանը մեզանից ավելի հարկ չի կարող առնել, մի խոսքով, նա մեզ ամեն չարից կպահպանե...

Ստեփանը էլ ավելի շխտեց, գլուխը թափ տալով տանից դուրս գնաց, քթի տակից մրթմրթալով, – «Ես գիտեմ այդ բանի վերջն ի՞նչ կլինի»...:

Գ

Այդ խոսակցության ժամանակ Հոփսիմենն, ծալքի ետնեն միայնակ նստած, լսում էր բոլորը: Հայրը տանից գնալեն հետո, նա դուրս եկավ այնտեղից:

– Այդ ի՞նչ է, աղջի, աչքերդ կարմրել են, – հարցրուց մայրը:

– Ոչինչ, մայրի՛կ, գլուխս մի քիչ ցավում է, – պատասխանեց օրիորդը ողորմելի ձայնով:

– Դու լաց ես եղել, Հոփսիմեն, արտասուքը թշերիցդ դեռ չէ չորացել:

– Չէ՛, մայրիկ, գլուխս ցավում է...

Աղջիկը էլ ոչինչ չխոսեց, սափորը առավ ուսին, գնաց աղբյուրից ջուր բերելու:

Մայրը մնաց միայնակ:

– Աղջի, Չավահի՛ր, – ձայն տվեց նա հարսին:

Հայտնվեցավ հարսը, երեսը մինչև գոտին ծածկված կարմիր լեշակով:

Սկեսորը ասաց նրան.

– Հարսի՛, մեղիքը միտք ունի պսակվել Հոփսիմենի հետ, այսօր ես նրան ուրիշ տեսակ տեսա, երևում է սրտումը բան ունի թաքցրած: Նա ամաչեց, ինձ ոչինչ չասաց, բայց քեզանից չի ծածկի յուր սիրտը: Դու նրան խոսացրու, միտքն իմացի՛ր և ինձ խաբար տո՛ւր:

Κонец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.